

JC/GL/2017/16

16/01/2018

Lõplikud suunised

Määruse (EL) nr 2015/847 artikli 25 kohased ühissuunised meetmete kohta, mida makseteenuse pakkujad peaksid võtma, et tuvastada puuduvat või puudulikku teavet maksja või makse saaja kohta, ning protseduurid, mida nad peaksid kehtestama, et hallata selliseid rahaülekandeid, millel puudub nõutud teave

Määruse (EL) nr 2015/847 artikli 25 kohased ühissuunised meetmete kohta, mida makseteenuse pakkujad peaksid võtma, et tuvastada puuduvat või puudulikku teavet maksja või makse saaja kohta, ning protseduurid, mida nad peaksid kehtestama, et hallata selliseid rahaülekandeid, millel puudub nõutud teave

Käesolevate ühissuuniste staatus

Käesolev dokument sisaldab suuniseid, mis on välja antud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. novembri 2010. aasta määruse (EL) nr 1093/2010 (millega asutatakse Euroopa Järelevalveasutus (Euroopa Pangandusjärelevalve), muudetakse otsust nr 716/2009/EÜ ning tunnistatakse kehtetuks komisjoni otsus 2009/78/EÜ), määruse (EL) nr 1094/2010 (millega asutatakse Euroopa Järelevalveasutus (Euroopa Kindlustus- ja Tööandjapensionide Järelevalve)) ning määruse (EL) nr 1095/2010 (millega asutatakse Euroopa Järelevalveasutus (Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve)) (Euroopa järelevalveasutuste määrused) artikli 16 ja artikli 56 esimese lõigu alusel. Euroopa järelevalveasutuste määruste artikli 16 lõike 3 kohaselt peavad pädevad asutused ja finantseerimisasutused tegema kõik endast oleneva kõnealuste suuniste järgimiseks.

Ühissuunistes esitatakse Euroopa järelevalveasutuste seisukoht sobivate järelevalvetavade kohta Euroopa finantsjärelevalve süsteemis ehk kuidas Euroopa Liidu õigust tuleks eri valdkondades kohaldada. Pädevad asutused, kelle suhtes ühissuunised kohaldatakse, peaksid lisama suunised sobival viisil oma järelevalvetavadesse (näiteks muutes oma õigusraamistikku või järelevalvemenetlusi), sealhulgas juhul, kui suunised on adresseeritud eelkõige finantseerimisasutustele.

Teatamisnõuded

Euroopa järelevalveasutuste määruste artikli 16 lõike 3 kohaselt peavad pädevad asutused teatama asjaomasele Euroopa järelevalveasutusele hiljemalt 16.03.2018 (kaks kuud pärast ühissuuniste avaldamist), kas nad järgivad või kavatsevad järgida käesolevaid ühissuuniseid, või vastasel juhul mittejärgimise põhjused. Kui nimetatud tähtajaks teatist ei saadeta, käsitab Euroopa järelevalveasutus selliseid pädevaid asutusi suuniseid mittejärgivatena. Teatist tuleks saata aadressidele [\[compliance@eba.europa.eu\]](mailto:compliance@eba.europa.eu), compliance@eiopa.europa.eu ja compliance@esma.europa.eu, märkides viiteks „JC/GL/2017/16“. Teatiste vormid on Euroopa järelevalveasutuste veebilehtedel. Teatise peaksid saatma isikud, kes on asjakohaselt volitatud esitama oma pädeva asutuse nimel nõuete järgimise teatiseid.

Kooskõlas Euroopa järelevalveasutuste määruste artikli 16 lõikega 3 avaldatakse teatistid Euroopa järelevalveasutuste veebilehtedel.

I jaotis. Sisu, reguleerimisala ja mõisted

Sisu ja reguleerimisala

1. Käesolevad suunised on suunatud järgmistele isikutele:
 - a) makseteenuse pakkujad, kes on määratletud määruse (EL) 2015/847 artikli 3 punktis 5 ja osutavad makse saajale makseteenust, ning makseteenuse vahendajad, kes on määratletud määruse (EL) 2015/847 artikli 3 punktis 6;
 - b) makseteenuse pakkujate ja makseteenuse vahendajate järelevalve eest vastutavad pädevad asutused, kes täidavad määrusest (EL) 2015/847 tulenevaid kohustusi.
2. Käesolevates suunistes
 - a) sätestatakse tegurid, mida makseteenuse pakkujad ja makseteenuse vahendajad peaksid tõhususe tagamiseks arvestama, kui nad kehtestavad ja rakendavad protseduure, et tuvastada ja hallata rahaülekandeid, millel puudub maksja ja/või makse saaja kohta nõutav teave;
 - b) täpsustatakse, mida makseteenuse pakkujad ja makseteenuse vahendajad peaksid tegema, et hallata rahapesu või terrorismi rahastamise riski, kui maksja ja/või makse saaja kohta nõutav teave puudub või on puudulik.
3. Pädevad asutused peaksid neid suuniseid kasutama nende protseduuride ja meetmete piisavuse hindamisel, mille makseteenuse pakkujad ja makseteenuse vahendajad on määruse (EL) 2015/847 artiklite 7, 8, 11 ja 12 järgimiseks kehtestanud.
4. Makseteenuse pakkujad, makseteenuse vahendajad ja pädevad asutused peaksid kasutama neid suuniseid ka määruse (EL) 2015/847 artiklite 9 ja 13 järgimise tagamiseks.
5. Nendes suunistes kirjeldatud tegurid ja meetmed ei ole ammendavad. Makseteenuse pakkujad ja makseteenuse vahendajad peaksid vajaduse korral kaaluma teisi tegureid ning meetmeid.
6. Neid suuniseid ei kohaldata piiravate meetmete suhtes, mis on kehtestatud Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 215 alusel, näiteks määrused (EÜ) nr 2580/2001, (EÜ) nr 881/2002 ja (EL) nr 356/2010 („Euroopa sanktsioneerimiseeskirjad“).

Mõisted

7. Kui ei ole sätestatud teisiti, on määrustes (EL) nr 2015/849 ja (EL) 2015/847 kasutatud ning määratletud mõistetel sama tähendus ka käesolevates suunistes. Peale selle kasutatakse suunistes järgmisi mõisteid:
- a) „pädevad asutused“ – asutused, kes vastutavad makseteenuse pakkujate ja makseteenuse vahendajate vastavuse eest määruse (EL) 2015/847 nõuetele;
 - b) „risk“ – rahapesu ja terrorismi rahastamise tõenäosus ning mõju;
 - c) „riskitegurid“ – muutujad, mis võivad eraldi või koos suurendada või vähendada üksikust ärisuhtest, juhutehingust või rahaülekandest tulenevat rahapesu ja terrorismi rahastamise riski;
 - d) „riskipõhine lähenemisviis“ – lähenemisviis, mille abil pädevad asutused, makseteenuse pakkujad ja makseteenuse vahendajad tuvastavad rahapesu ja terrorismi rahastamise riske, millele nad on avatud, hindavad ja analüüsivad neid ning võtavad riskidega proportsionaalseid rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise meetmeid;
 - e) „puuduv teave“ – määruses (EL) 2015/847 nõutud teave maksja või makse saaja kohta, mida ei ole esitatud;
 - f) „puudulik teave“ – määrusega (EL) 2015/847 nõutav teave maksja või makse saaja kohta, mis on esitatud üksnes osaliselt;
 - g) „reaalajas jälgimine“ – jälgimine, mis tehakse:
 - i) enne kui raha krediteeritakse makse saaja maksekontole, mis tal on makseteenuse pakkuja juures;
 - ii) enne kui raha vastuvõttev makseteenuse pakkuja teeb makse saajale raha kättesaadavaks, juhul kui makse saajal ei ole makseteenuse pakkuja juures maksekontot;
 - iii) enne kui makseteenuse vahendaja kannab raha üle maksja makseteenuse pakkuja või muu makseteenuse vahendaja nimel, juhul kui makseteenuse pakkuja on makseteenuse vahendaja.
 - h) „tehingujärgne jälgimine“ – jälgimine, mis tehakse:
 - i) pärast seda, kui raha krediteeritakse makse saaja maksekontole, mis tal on makseteenuse pakkuja juures;

- ii) pärast seda, kui makseteenuse pakkuja on teinud makse saajale raha kättesaadavaks või kui makseteenuse vahendaja on raha üle kandnud, juhul kui makse saajal ei ole makseteenuse pakkuja juures maksekontot;
- iii) pärast seda, kui makseteenuse vahendaja on kandnud raha üle maksja makseteenuse pakkuja või muu makseteenuse vahendaja nimel, juhul kui makseteenuse pakkuja on makseteenuse vahendaja.

II jaotis. Puuduva teabe tuvastamine ja puuduva teabega rahaülekannete haldamine

I PEATÜKK: Üldised kaalutlused

Määruse (EL) 2015/847 järgsete kohustuste kehtestamine

8. Makseteenuse pakkuja peaks iga rahaülekande korral määrama, kas ta tegutseb kui maksja makseteenuse pakkuja, makse saaja makseteenuse pakkuja või kui makseteenuse vahendaja. Sellest sõltub, mis teave peab olema rahaülekandele lisatud ja mida peab makseteenuse pakkuja või makseteenuse vahendaja määruse (EL) 2015/847 järgimiseks tegema.

Otsekorraldused

9. Kui rahaülekanne on määruse (EL) 2015/847 artikli 3 punkti 9 alapunktis b määratletud otsekorraldus, peaks makse saaja makseteenuse pakkuja saatma maksja ja makse saaja kohta nõutud teabe maksja makseteenuse pakkujale otsekorralduste vastuvõtmise osana. Makse saaja makseteenuse pakkuja ja makseteenuse vahendaja võivad seejärel eeldada, et määruse (EL) 2015/847 artikli 4 punktides 2 ja 4 ning artikli 5 punktides 1 ja 2 sätestatud teabenõuded on täidetud.

Määruses (EL) 2015/847 sätestatud erandite kohaldamine

10. Makseteenuse pakkujad ja makseteenuse vahendajad peavad järgima määrust (EL) 2015/847 kõigi rahaülekannete korral, mida vähemalt osaliselt teostatakse elektroonilisel teel ning olenemata kasutatavast sõnumivahetuse või makse- ja arveldussüsteemist, kui määruses (EL) 2015/847 ei ole sätestatud erandeid.
11. Erandite kohaldamiseks peaksid makseteenuse pakkujad ja makseteenuse vahendajad kehtestama süsteemid ja kontrollid, et tagada erandite tingimuste täitmine. Makseteenuse pakkujad ja makseteenuse vahendajad, kes ei suuda tõestada, et erandite tingimused on täidetud, peaksid järgima määrust (EL) 2015/847 kõikide rahaülekannete korral.

Määruse (EL) 2015/847 artikkel 5

12. Selleks et kohaldada määruse (EL) 2015/847 artiklis 5 sätestatud erandit:
 - a) peaks makse saaja makseteenuse pakkuja suutma tuvastada, kas maksja makseteenuse pakkuja asub Euroopa Liidus või Euroopa Majanduspiirkonna (EMP) liikmesriigis; ja
 - b) peaks makseteenuse vahendaja suutma tuvastada, kas maksja makseteenuse pakkuja ja makse saaja makseteenuse pakkuja asuvad Euroopa Liidus või Euroopa Majanduspiirkonna liikmesriigis.

13. Makseteenuse pakkujad ja makseteenuse vahendajad peaksid käsitama riike kolmandate riikidena, kui riigid kuuluvad ühtsesse euromaksete piirkonda (SEPA), kuid ei ole Euroopa Liidu ega EMP liikmesriigid. Kui liikmesriik on vastavalt määruse (EL) nr 2015/847 artiklile 24 sõlminud kahepoolse lepingu kolmanda riigiga või väljaspool Euroopa Liitu asuva territooriumiga, võivad selle liikmesriigi makseteenuse pakkujad ja makseteenuse vahendajad kohelda kõnealusel kolmandast riigist või territooriumilt pärit rahaülekandeid siseriiklike rahaülekannetena.

Määruse (EL) 2015/847 artikli 2 punkt 3

14. Määruse (EL) 2015/847 artikli 2 punktis 3 sätestatud erandi kohaldamisel peaksid makseteenuse pakkujad ja makseteenuse vahendajad tagama, et rahaülekannetega kaasneb kaardi, instrumendi või digitaalse seadme number, näiteks maksekaardi PAN-number, ning et see number on esitatud viisil, mis võimaldab maksjat tuvastada.
15. Kui kaarti, instrumenti või seadet saab kasutada nii isikutevaheliste rahaülekannete tegemiseks kui ka kaupade või teenuste eest tasumiseks, võivad makseteenuse pakkujad ja makseteenuse vahendajad seda erandit kohaldada ainult juhul, kui nad suudavad kindlaks teha, et rahaülekanne ei ole isikutevaheline, vaid on kaupade või teenuste eest maksmine.

Määruse (EL) 2015/847 artiklid 5, 6 ja 7

16. Määruse (EL) 2015/847 artiklites 5, 6 ja 7 sätestatud eeskirjade kohaldamiseks seoses rahaülekannetega, mis ei ületa 1000 eurot, peaksid makseteenuse pakkujad ja makseteenuse vahendajad kehtestama eeskirjad ja protseduurid, et tuvastada rahaülekanded, mis näivad olevat seotud. Makseteenuse pakkujad ja makseteenuse vahendajad peaksid kohtlema rahaülekandeid seotuna, kui need rahaülekanded saadetakse:
- a) samalt maksekontolt samale maksekontole, või kui ülekanne ei tehtud maksekontolt või maksekontole, samalt maksjalt samale makse saajale; ja
 - b) mõistliku ja lühikese ajavahemiku jooksul, mille peaks makseteenuse pakkuja sätestama viisil, mis vastab rahapesu ja terrorismi rahastamise riskile, millele ta äritegevus on avatud.
17. Makseteenuse pakkujad ja makseteenuse vahendajad peaksid kindlaks määrama, kas ka muud stsenaariumid võivad põhjustada seotud tehinguid, ning kui see on nii, kajastama neid oma eeskirjades ja protseduurides.

Proportsionaalsus ja kogu tegevuse riskihinnangud

18. Makseteenuse pakkujad ja makseteenuse vahendajad peaksid kehtestama ja säilitama määruse (EL) 2015/847 järgimiseks tõhusad eeskirjad ja protseduurid. Need eeskirjad ja protseduurid peaksid olema makseteenuse pakkuja või makseteenuse vahendaja tegevuse laadi, suuruse ja keerukusega proportsionaalsed ning vastama rahapesu ja terrorismi

rahastamise riskile, millele makseteenuse pakkuja või makseteenuse vahendaja on avatud järgmistel põhjustel:

- a) teenindatavate klientide liik;
 - b) pakutavate toodete ja teenuste laad;
 - c) teenindatavad jurisdiktsioonid;
 - d) kasutatavad tarnekanalid;
 - e) nende makseteenuse pakkujate või makseteenuse vahendajate arv, kes ei ole korrapäraselt andnud teavet maksja ja makse saaja kohta;
 - f) makseahelate keerukus, millesse see sekkub oma ärimudeli tulemusel; ja
 - g) töödeldavate tehingute maht ja väärtus.
19. Makseteenuse pakkujad ja makseteenuse vahendajad peaksid rahapesu ja terrorismi rahastamise riski hindamisel, millele nad on avatud, lähtuma Euroopa järelevalveasutuste ühissuunistest, mis on koostatud direktiivi (EL) 2015/849 artikli 17 ja artikli 18 lõike 4 alusel ja milles käsitletakse kliendi suhtes rakendatavaid lihtsustatud ja tugevdatud hoolsusmeetmeid ning tegureid, mida krediidi- ja finantseerimisasutused peaksid arvesse võtma, kui nad hindavad üksikute ärisuhete ja juhutehingutega seotud rahapesu ja terrorismi rahastamise riski (riskitegurite suunised).¹

Eeskirjad ja protseduurid

20. Makseteenuse pakkujad ja makseteenuse vahendajad peaksid tagama, et nende eeskirjad ja protseduurid:
- a) sõnastavad selgelt:
 - i) mis kriteeriume nad kasutavad, et teha kindlaks, kas nende teenused ja makseinstrumentid kuuluvad määruse (EL) 2015/847 reguleerimisalasse või mitte;
 - ii) millised nende teenustest ja makseinstrumentidest kuuluvad määruse (EL) 2015/847 reguleerimisalasse ja millised mitte;
 - iii) mis rahaülekandeid tuleb jälgida reaalajas ja mis rahaülekandeid võib jälgida tehingujärgselt ning miks;
 - iv) töötajate kohustused, kui nad tuvastavad, et määrusega (EL) 2015/847 nõutavad andmed puuduvad, ja protsessid, mida nad peaksid järgima; ning

¹ <https://esas-joint-committee.europa.eu/Pages/Guidelines/Joint-Guidelines-on-Risk-Factors.aspx>

- v) milline rahaülekannete teave tuleb säilitada, kuidas seda teavet tuleks säilitada ja kus;
- b) on makseteenuse pakkuja või makseteenuse vahendaja kõrgemas juhtkonnas heaks kiidetud, nagu on määratletud direktiivi (EL) 2015/849 artikli 3 punktis 12;
- c) on kättesaadavad kõigile asjaomastele töötajatele, sh rahaülekannete töötlemise eest vastutavatele isikutele; makseteenuse pakkujad ja makseteenuse vahendajad peaksid tagama, et kõik asjaomased töötajad on saanud eeskirjade ning protseduuride rakendamise kohta asjakohase koolituse;
- d) vaadatakse regulaarselt läbi ja vajaduse korral neid parandatakse ja ajakohastatakse. Makseteenuse pakkujad võivad võimaluse korral tugineda määruse (EL) 2015/847 järgsete kohustuste täitmisel olemasolevatele eeskirjadele ja protseduuridele.

II PEATÜKK: Makseteenuse vahendaja ja makse saaja makseteenuse pakkuja kohustused

Vastuvõetavate tähemärkide või sisendite kontrollimine

(Määruse (EL) nr 2015/847 artikli 7 lõige 1 ja artikli 11 lõige 1)

21. Makseteenuse pakkujad ja makseteenuse vahendajad peaksid jälgima rahaülekandeid, et teha kindlaks, kas maksja ning makse saaja kohta teabe edastamiseks kasutatavad tähemärgid või sisendid on kooskõlas rahaülekandeks kasutatud teavitus- või makse- ja arveldussüsteemi tavadega.² Kontrollimine tuleks teha reaalajas.
22. Makseteenuse pakkujad ja makseteenuse vahendajad võivad eeldada, et nad vastavad määruse (EL) 2015/847 artikli 7 lõikele 1 ja artikli 11 lõikele 1, kui nad on veendunud ja suudavad oma pädevale asutusele tõestada, et nad mõistavad teavitus- või makse- ja arveldussüsteemi valideerimiseeskirju ning et selle süsteemi tavad tähendavad, et süsteem:
 - a) sisaldab kõiki määrusega (EL) 2015/847 nõutava teabe hankimiseks vajalikke välju. Näiteks võivad makseteenuse pakkujad ja makseteenuse vahendajad kasutada maksekonto numbrina rahvusvahelist pangakonto numbrit (IBAN) või kui rahaülekande tegemiseks kasutatakse maksekaarti, selle kaardi numbrit (nt PAN) tingimusel, et kasutatav number võimaldab rahaülekande maksja või makse saaja kindlaks määrata;
 - b) takistab automaatselt rahaülekannete saatmist või vastuvõtmist, kui tuvastatakse vastuvõetamatud tähemärgid või sisendid;
 - c) märgistab tagasi lükatud rahaülekanded käsitsi läbivaatamiseks ja töötlemiseks.
23. Kui makseteenuse pakkuja või makseteenuse vahendaja sõnumivahetuse või makse- ja arveldussüsteem ei vasta kõigile käesolevate suuniste punktis 22 sätestatud kriteeriumidele, peaks makseteenuse pakkuja või makseteenuse vahendaja kehtestama puuduste leevendamiseks kontrollid.

Teabe puudumise kontrollimine

(Määruse (EL) 2015/847 artikli 7 lõige 2 ja artikli 11 lõige 2)

Tõhusad protseduurid

24. Makseteenuse pakkuja ja makseteenuse vahendaja peavad rakendama tõhusaid protseduure, et teha kindlaks, kas maksjat või makse saajat käsitlev nõutav teave puudub.³
25. Protseduurid on tõhusad, kui need
 - a) võimaldavad makseteenuse pakkujal või makseteenuse vahendajal tuvastada tähenduseta teavet;
 - b) on reaalajas jälgimise ja tehingujärgse jälgimise kombinatsioon;

² Määruse (EL) 2015/847 artikli 7 lõige 1 ja artikli 11 lõige 1.

³ Määruse (EL) 2015/847 artikli 7 lõige 2 ja artikli 11 lõige 2.

- c) hoiatavad makseteenuse pakkujat või makseteenuse vahendajat suurest riskist.

Tähenduseta teave

26. Makseteenuse pakkujad ja makseteenuse vahendajad peaksid käsitlema tähenduseta teavet puuduva teabena. Täenduseta teave on näiteks juhuslike tähemärkide jada (nt „xxxx“ või „ABCDEFG““) või tähised, millel pole ilmselgelt tähendust (nt „muu“ või „minu klient“), isegi kui see teave on esitatud tähemärkide või sisenditega, mis on kooskõlas teavitus- või makse- ja arveldussüsteemi tavadega.
27. Kui makseteenuse pakkujad või makseteenuse vahendajad kasutavad üldtuntud tähenduseta mõistete loendit, peaksid nad seda regulaarselt läbi vaatama, et see oleks jätkuvalt asjakohane. Sellistel juhtudel ei pea makseteenuse pakkujad või makseteenuse vahendajad tähenduseta teabe kindlaks tegemiseks vaatama tehinguid läbi käsitsi.

Reaalajas ja tehingujärgne jälgimine

28. Makseteenuse pakkujad ja makseteenuse vahendajad peaksid lähtuma punktis 18 määratletud riskiteguritest tagamaks, et nende jälgimisviis, sh tehingujärgse ja reaalajas jälgimise tase ja sagedus, on vastavuses rahapesu ja terrorismi rahastamise riskidega, millele nad on avatud. Osana sellest peaksid makseteenuse pakkujad ja makseteenuse vahendajad kindlaks määrama, millised suure riski tegurid või nende kombinatsioonid käivitavad alati reaalajas jälgimise ja mis käivitab sihipärase tehingujärgse läbivaatuse (vt ka punkt 30). Spetsiifilise probleemiga juhtumite korral tuleks rahaülekandeid alati jälgida reaalajas.
29. Lisaks punktis 28 märgitud reaalajas ja sihipärasele tehingujärgsele jälgimisele peaksid makseteenuse pakkujad ja makseteenuse vahendajad regulaarselt läbi vaatama kõigi töödeldud rahaülekannete põhjal moodustatud juhuvalimi.

Suure riski näitajad

30. Makseteenuse pakkujate ja makseteenuse vahendajate süsteemid tuleks konfigureerida nii, et suure riski näitaja tuvastamise korral saadetakse hoiatusteade. Suure riski näitajate hulka võivad kuuluda (kuid mitte ainult):
- rahaülekanded, mis ületavad konkreetset künnist. Künnise üle otsustamisel peaksid makseteenuse pakkujad ja makseteenuse vahendajad kaaluma vähemalt nende tehingute keskmist väärtust, mida nad tavapäraselt töötlevad, ning seda, mis on ebatavaliselt suur tehing, võttes arvesse oma konkreetset ärimudelit;
 - rahaülekanded, mille korral maksja makseteenuse pakkuja või makse saaja makseteenuse pakkuja asub rahapesu ja terrorismi rahastamise suure riskiga riigis, sh sellises, mille Euroopa Komisjon on määratlenud kooskõlas direktiivi (EL) 2015/849 artikliga 9 suure riskiga riigina. Rahapesu ja terrorismi rahastamise suure riskiga seotud riikide kindlakstegemisel peaksid makseteenuse pakkujad ja makseteenuse vahendajad arvestama Euroopa järelevalveasutuste riskitegurite suunistega;

- c) makseteenuse vahendaja või maksja makseteenuse pakkuja andmed ei vasta rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise normidele, kes iganes on makseahelas eelnev makseteenuse pakkuja;
- d) rahaülekanded makseteenuse pakkujalt või makseteenuse vahendajalt, kes on teadaolevalt korduvalt jätnud maksja kohta nõutud teabe ilma mõjuva põhjusega esitamata (vt punktid 47–55), või makseteenuse pakkujalt või makseteenuse vahendajalt, kes on teadaolevalt mitmel korral jätnud maksja või makse saaja kohta nõutud teabe ilma mõjuva põhjusega esitamata, isegi kui see pole olnud korduv;
- e) rahaülekanded, kus puudub maksja või makse saaja nimi.

Puuduva teabe või vastuvõetamatute tähemärkide või sisenditega rahaülekannete haldamine (määruse (EL) nr 2015/847 artiklid 8 ja 12)

- 31. Makseteenuse pakkujad ja makseteenuse vahendajad peaksid kehtestama tõhusad riskipõhised protseduurid, et otsustada, kas rahaülekanne tuleb teha, tagasi lükata või peatada, kui reaajas jälgimisest selgub, et nõutavad andmed maksja või makse saaja kohta puuduvad või on esitatud vastuvõetamatute tähemärkide või sisenditega.
- 32. Selleks et otsustada, kas kooskõlas määruse (EL) 2015/847 artiklitega 8 ja 12 lükata rahaülekanne tagasi, peatada või teha, peaksid makseteenuse pakkujad ja makseteenuse vahendajad asjakohasel toimimisel kaaluma selle rahaülekandega seonduvat rahapesu ja terrorismi rahastamise riski. Makseteenuse pakkujad ja makseteenuse vahendajad peaksid eelkõige kaaluma, kas:
 - a) seda liiki puuduv teave suurendab rahapesu ja terrorismi rahastamise riski;
 - b) on tuvastatud üks või mitu suure riski tegurit, mis võivad viidata sellele, et tehing tekitab suure rahapesu ja terrorismi rahastamise riski või selle riski kahtluse (vt punkt 30).

Kui makseteenuse pakkujad või makseteenuse vahendajad on teinud riskitundliku otsuse kooskõlas nende suuniste punktiga 28, et jälgida rahaülekandeid tehingujärgselt, peaksid nad järgima punktide 40–43 juhiseid.

Makseteenuse pakkuja või makseteenuse vahendaja lükkab ülekanne tagasi

- 33. Kui makseteenuse pakkuja või makseteenuse vahendaja otsustab rahaülekande tagasi lükata, ei pea ta puuduvat teavet küsima, vaid peaks teatama makseahelas eelnevale makseteenuse pakkujale tagasilükkamise põhjuse.

Makseteenuse pakkuja või makseteenuse vahendaja peatab ülekanne

- 34. Kui makseteenuse pakkuja või makseteenuse vahendaja otsustab rahaülekande peatada, peaks ta teatama makseahelas eelnevale makseteenuse pakkujale, et rahaülekanne on peatatud ja küsima makseahelas eelnevalt makseteenuse pakkujalt maksja või makse saaja kohta puuduvat teavet, või paluma esitada teave vastuvõetavate tähemärkide või sisenditega.

35. Puuduva teabe küsimisel peaks makseteenuse pakkuja või makseteenuse vahendaja määrama makseahelas eelnevale makseteenuse pakkujale teabe edastamiseks mõistliku tähtaja. See tähtaeg ei tohiks tavaliselt ületada 3 tööpäeva Euroopa Majanduspiirkonna piires toimuvate rahaülekannete korral ja 5 tööpäeva Euroopa Majanduspiirkonna väliste rahaülekannete korral. Kui makseahelad on keerulisemad, võivad osutada vajalikuks pikemad tähtajad.
36. Kui nõutud teavet ei saabu, peaksid makseteenuse pakkujad või makseteenuse vahendajad kaaluma meeldetuletuse saatmist makseahelas eelnevale makseteenuse pakkujale. Osana sellest võib makseteenuse pakkuja või makseteenuse vahendaja otsustada teatada makseahelas eelnevale makseteenuse pakkujale, et kui ta enne lisatähtaega vajalikku teavet ei saada, võidakse seda käsitada vastavalt määruse (EL) 2015/847 artikli 8 punktile 2 korduvana ja kohaldada tema suhtes sisest suure riski seiret (vt punkt 30).
37. Kui nõutavat teavet ettenähtud tähtajaks ei esitata, peaks makseteenuse pakkuja või makseteenuse vahendaja kooskõlas oma riskipõhiste eeskirjade ja protseduuridega:
- otsustama, kas lükata ülekanne tagasi või see teha;
 - kaaluma, kas see, kui makseahelas eelnev makseteenuse pakkuja jätab nõutud teabe esitamata, tekitab kahtlust;
 - kaaluma makseahelas eelneva makseteenuse pakkuja edasist käsitlemist rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise meetmete täitmise eesmärgil.
38. Makseteenuse pakkujad ja makseteenuse vahendajad peaksid kõik need toimingud ja tegevuse või tegevusetuse põhjused dokumenteerima ja säilitama, et hiljem oleks neil võimalik vastata pädevate asutuste võimalikele taotlustele Euroopa Liidu õiguslikult siduvate aktide täitmise kohta, näiteks juhul, kui määruse (EL) 2015/847 artikli 8 alusel võetud meetmete tulemusel ei ole makseteenuse pakkuja või makseteenuse vahendaja suutnud täita direktiivi (EL) 2015/2366 artiklites 83 ning 84 sätestatud asjakohaseid kohustusi, mis on lisatud riiklikku kohaldatavasse õigusraamistikku.

Makseteenuse pakkuja või makseteenuse vahendaja teeb ülekande

39. Kui makseteenuse pakkuja või makseteenuse vahendaja teeb rahaülekande või tuvastab tehingujärgsel jälgimisel, et nõutav teave puudub või on esitatud vastuvõetamatute tähe märkidega, peaks ta paluma makseahelas eelneval makseteenuse pakkujal esitada maksja või makse saaja kohta puuduv teave või esitada see vastuvõetavate tähe märkide või sisenditega pärast ülekande tegemist.
40. Kui makseteenuse pakkuja või makseteenuse vahendaja tuvastab reaajas toimival jälgimisel, et nõutav teave puudub, kuid otsustab kõigi asjakohaste riskide kaalumise järel rahaülekande teha, peaks ta ülekande tegemise põhjuse dokumenteerima.
41. Puuduva teabe küsimisel peaks makseteenuse pakkuja või makseteenuse vahendaja järgima käesolevate suuniste punkti 36.

42. Kui nõutavat teavet makseteenuse pakkuja või makseteenuse vahendaja määratud aja jooksul ei esitata, peaks makseteenuse pakkuja või makseteenuse vahendaja oma riskipõhiste eeskirjade ja protseduuride alusel kaaluma makseahelas eelneva makseteenuse pakkuja edasist käsitlemist rahapesu ning terrorismi rahastamise tõkestamise meetmete täitmise eesmärgil.
43. Makseteenuse pakkuja või makseteenuse vahendaja peaks kõik need toimingud ja tegevuse või tegevusetuse põhjused dokumenteerima ja säilitama, et hiljem oleks võimalik vastata ametiasutuste võimalikele taotlustele.

Kahtlaste tehingute tuvastamine ja neist teatamine

(Määruse (EL) nr 2015/847 artiklid 9 ja 13)

44. Makseteenuse pakkujad ja makseteenuse vahendajad peaksid hindama, kas rahaülekanne on kahtlane, võttes arvesse Euroopa Liidu õiguses, siseriiklikes õigusaktides ja nende endi sise-eeskirjades ja protseduurides sätestatud rahapesu ning terrorismi rahastamise tõkestamise kriteeriume.
45. Makseteenuse pakkujad ja makseteenuse vahendajad peaksid arvestama, et puuduv või vastuvõetamatu teave ei pruugi iseenesest tekitada rahapesu ja terrorismi rahastamise kahtlust. Kaaludes, kas rahaülekanne tekitab kahtlust, peaks makseteenuse pakkuja või makseteenuse vahendaja vaatlema kõiki rahaülekandega seotud riske, sh punktis 30 loetletud riskitegureid teadaolevas ulatuses terviklikult ja pöörama erilist tähelepanu sellistele rahaülekannetele, mis tõenäoliselt on suurema rahapesu ja terrorismi rahastamise riskiga.
46. Makseteenuse pakkujad ja makseteenuse vahendajad peaksid suutma tõendada, et nad järgivad otseselt kohalduvat Euroopa Liidu õigust ja siseriiklikke õigusakte, mis käsitlevad rahapesu ning terrorismi rahastamise tõkestamist. Mõnel juhul võib siseriiklikes õigusaktides olla lisameetmete nõue, nt teatamine ebatavalistest tehingutest, mis ei pruugi tekitada rahapesu ja terrorismi rahastamise kahtlust.

Makseteenuse pakkuja või makseteenuse vahendaja teabe korduv esitamata jätmine ja võetavad meetmed (määruse (EL) 2015/847 artikli 8 lõige 2 ja artikli 12 lõige 2)

Millal loetakse makseteenuse pakkuja või makseteenuse vahendaja nõutava teabe esitamata jätmine korduvaks?

47. Makseteenuse pakkujad ja makseteenuse vahendajad peaksid kehtestama eeskirjad ja protseduurid, et tuvastada makseteenuse pakkujad ja makseteenuse vahendajad, kes jäta maksja või makse saaja kohta nõutava teabe korduvalt esitamata.
48. Selleks peaksid makseteenuse pakkujad ja makseteenuse vahendajad pidama arvestust kõigi puuduva teabega rahaülekannete kohta, et oleks võimalik kindlaks määrata, milline makseteenuse pakkuja või makseteenuse vahendaja liigitada andmete korduvalt esitamata jätnuks.
49. Makseteenuse pakkuja või makseteenuse vahendaja võib otsustada käsitleda makseteenuse pakkujat või makseteenuse vahendajat andmete korduvalt esitamata

jättnuna mitmel põhjusel, kuid ta peaks kaaluma selle otsuse tegemisel kvantitatiivseid ja kvalitatiivseid kriteeriume koos.

50. Kvantitatiivsed kriteeriumid, mille alusel hinnata, kas makseteenuse pakkuja või makseteenuse vahendaja on jätnud andmed korduvalt esitamata:
- a) selliste puuduva teabega ülekannete protsent, mille on konkreetne makseteenuse pakkuja või makseteenuse vahendaja teatud aja jooksul saatnud;
 - b) selliste korduspäringute protsent, millele teatud tähtjaks ei vastatud või vastati ebapiisaval määral.
51. Kvalitatiivsed kriteeriumid, mille alusel hinnata, kas makseteenuse pakkuja või makseteenuse vahendaja on jätnud andmed korduvalt esitamata:
- a) koostöö tase taotluse saanud makseteenuse pakkuja või makseteenuse vahendajaga seoses eelmiste puuduva teabe taotlustega;
 - b) puuduva teabe liik (vt nt punkt 30 e).

Asutuste teavitamine

52. Kui makseteenuse pakkuja või makseteenuse vahendaja on tuvastanud teise makseteenuse pakkuja või makseteenuse vahendaja, kes ei ole korduvalt esitanud nõutavat teavet, peaks määruse (EL) 2015/847 artikli 8 lõike 2 teises lõigus nimetatud asutustele saadetud teatis sisaldama vastavalt käesolevate suuniste lisale järgmist:
- a) makseteenuse pakkuja või makseteenuse vahendaja nimi, kelle kohta tuvastati nõutava teabe korduvalt esitamata jätmine;
 - b) riik, kus makseteenuse pakkuja või makseteenuse vahendaja on volitatud tegutsema;
 - c) rikkumise laad, sh:
 - i) puuduva teabega rahaülekannete sagedus;
 - ii) ajavahemik, mille jooksul rikkumised tuvastati;
 - iii) kõik põhjused, mida makseteenuse pakkuja või makseteenuse vahendaja võis anda, et põhjendada nõutava teabe korduvalt esitamata jätmist;
 - d) üksikasjalikud meetmed, mida rikkumisest teatav makseteenuse pakkuja või makseteenuse vahendaja on võtnud.
53. Kohaldatakse määruse (EL) 2015/847 artikli 8 punkti 2 teise alampunktis sätestatud kohustust, ilma et see piiraks direktiivi (EL) 2015/849 artikli 33 kohast kahtlastest tehingutest teatamise kohustust.

54. Makseteenuse pakkujad ja makseteenuse vahendajad peaksid põhjendamatu viivitusega teatama asjaomastele asutustele sellise makseteenuse pakkuja või makseteenuse vahendaja tuvastamisest, kes on korduvalt jätnud nõutava teabe esitamata, ning tegema seda mitte hiljem kui kolm kuud pärast sellise makseteenuse pakkuja või makseteenuse vahendaja tuvastamist.
55. Seejärel teavitavad kõnealused asutused Euroopa Pangandusjärelevalvet.

Võetavad meetmed

56. Makse saaja makseteenuse pakkuja või makseteenuse vahendaja võetavad meetmed, kui muu makseteenuse pakkuja või makseteenuse vahendaja korduvalt ei esita määruses (EL) 2015/847 nõutud teavet, peaksid olema riskipõhised ja võivad sisaldada ühte või mitut järgmistest (või ka teisi meetmeid):
- saata makseahelas eelnevale makseteenuse pakkujale hoiatus, et teavitada makseteenuse pakkujat või makseteenuse vahendajat kohaldatavatest meetmetest, kui makseteenuse pakkuja ei suuda jätkuvalt esitada määruses (EL) 2015/847 nõutavat teavet;
 - kaaluda, kuidas makseahelas eelneva makseteenuse pakkuja korduv teabe esitamata jätmine ja tema suhtumine teabetaotlustele vastamisse mõjutab selle makseteenuse pakkujaga seotud rahapesu ja terrorismi rahastamise riski, ning vajaduse korral kõigi sellelt makseteenuse pakkujalt saadud rahaülekannete reaajas jälgimine;
 - saata makseahelas eelnevale makseteenuse pakkujale lisahoiatus, mis lükkab tagasi kõik tulevased rahaülekanded;
 - piirata teabe esitamata jätnud makseteenuse pakkujaga ärisuhet või see lõpetada.
57. Enne ärisuhte lõpetamise otsust, eelkõige juhul, kui makseahelas eelnev makseteenuse pakkuja on kolmanda riigi korrespondentpank, peaks makseteenuse pakkuja või makseteenuse vahendaja kaaluma, kas ta suudab riski juhtida muul viisil, sh tugevdatud hoolsusmeetmete rakendamisega kooskõlas direktiivi (EL) 2015/849 artikliga 19.

III PEATÜKK: Makseteenuse vahendaja lisakohustused

58. Makseteenuse vahendajad peaksid veenduma, et nende süsteemid ja kontrollid võimaldavad neil täita oma kohustust tagada, et rahaülekandega kaasnev kogu teave maksja ja makse saaja kohta säilitatakse koos selle ülekandega. Selle osana peaksid makseteenuse vahendajad veenduma, et nende süsteem suudab teisendada teavet teise vormingusse vigade ja väljajäteteta.
59. Makseteenuse vahendajad peaksid kasutama üksnes neid makse- või sõnumisüsteeme, mis võimaldavad kogu teabe edastamist maksja või makse saaja kohta, sõltumata sellest, kas see teave on määrusega (EL) 2015/847 nõutav.⁴ Kui see ei ole võimalik näiteks seetõttu, et riigisisene maksesüsteem piirab andmeid, mida süsteemi saab sisestada, peaksid makseteenuse vahendajad kehtestama alternatiivsed mehhanismid, et edastada makse saaja makseteenuse pakkujale asjakohast teavet. Selliseid alternatiivseid mehhanisme tuleks kasutada üksnes lühikesel üleminekuperioodil, kui siseriiklikud süsteemid muudetakse määrusele (EL) 2015/847 ja käesolevatele suunistele vastavaiks.

⁴ Määruse (EL) 2015/847 artikkel 10.

IV PEATÜKK: Makse saaja makseteenuse pakkuja lisakohustused

Puudulik teave

60. Makse saaja makseteenuse pakkujad peaksid järgima käesolevate suuniste II peatüki juhiseid ka seoses puuduliku teabega.

Makse saaja teabe kontrollimine

61. Makseteenuse pakkujad peaksid makse saaja teabe õigsuse kontrollimisel vastavalt määruse (EL) 2015/847 artikli 7 punktidele 3 ja 4 kaaluma, kas nende seos makse saajaga vastab ärisuhtele, nagu on määratletud direktiivi (EL) 2015/849 artikli 3 punktis 13, ning vastaval juhul kohaldama direktiivi (EL) 2015/849 artikli 13 punktis 1 sätestatud kliendi suhtes rakendatavaid hoolsusmeetmeid.
62. Makseteenuse pakkujad võivad lugeda määruse (EL) 2015/847 artiklis 7 sätestatud kontrollinõuded täidetuks, kui nad on eelnevalt kontrollinud makse saaja isikusamasust vastavalt siseriiklikku õigusse ülevõetud direktiivi (EL) 2015/849 artikli 13 punkti 1 alapunktile a ja vajaduse korral artikli 13 punkti 1 alapunktile b või samaväärsele standardile, kui makse saaja isikusamasust on kontrollitud enne direktiivi (EL) 2015/849 siseriiklikku õigusse ülevõtmise jõustumist.

Andmete säilitamine

63. Kooskõlas määruse (EL) 2015/847 artikliga 16 peavad makseteenuse pakkujad säilitama maksja ja makse saaja kohta andmed, mille nad saavad kooskõlas kõnealuse määruse artiklitega 4–7.
64. Kui aga makseteenuse pakkuja on sõlminud makse saajaga ärisuhte ja rahaülekannete tegemine toimub selle ärisuhte raames, peaks makseteenuse pakkuja järgima direktiivi (EL) 2015/849 artiklis 40 sätestatud andmete säilitamise nõudeid.

III jaotis. Lõppsätted ja rakendamine

65. Pädevad asutused ja makseteenuse pakujad peaksid järgima neid suuniseid alates sellest, kui suuniste väljaandmise kuupäevast on möödunud 6 kuud.

Lisa. Teatise vorm

Määruse (EL) 2015/847* artikli 8 punkti 2 kohane teatis	
Teatava makseteenuse pakkuja või makseteenuse vahendaja nimi	
Teatava makseteenuse pakkuja või makseteenuse vahendaja aadress	
Kuupäev	
Makseteenuse pakkuja või makseteenuse vahendaja nimi, kes on korduvalt jätnud teabe esitamata	
Riigi nimi, kus teabe korduvalt esitamata jätnud makseteenuse pakkuja või makseteenuse vahendaja on volitatud tegutsema	
Teabe korduvalt esitamata jätnud makseteenuse pakkuja või makseteenuse vahendaja rikkumise laadi lühikirjeldus ja tema esitatud põhjendused (kui on)	
Lühikokkuvõtte meetmetest, mida teatav makseteenuse pakkuja või makseteenuse vahendaja on puuduva teabe saamiseks võtnud.	

*Lisateave ja juhised on Euroopa järelevalveasutuste määruse (EL) 2015/847 artikli 25 kohastes ühissuunistes meetmete kohta, mida makseteenuse pakkujad peaksid võtma, et tuvastada puuduvat või puudulikku teavet maksja või makse saaja kohta, ning protseduurid, mida nad peaksid kehtestama, et hallata selliseid rahaülekandeid, millel puudub nõutud teave.